

Gostilničarski list

Strokovno glasilo „Zveze gostilničarskih zadrug za slovensko Štajersko, Prekmurje in Mežiško dolino v Celju“.

Uredništvo in upravništvo se nahaja v pisarni „Zveze“ v hotelu „Beli vol“ Celje, Kralja Petra c.

Naročnina za nečlane letno Din 10.—, člani gostilničarske „Zveze“ dobivajo list brezplačno.

Štev. 5.

V Celju, dne 20. junija 1923.

Leto I.

Užitninski davek prej in sedaj.

Že pred letom 1829. je obstojal takozvani patent o oddaji posebnih doklad na alkoholne pijače pod različnimi imeni.

Leta 1829., dne 26. maja se je pa sklenilo od takratne avstrijske vlade, ta davek urediti ter se ga je imenovalo užitninski davek. Prejšnji lastniki koncesij, tičočih se pravic pobiranja posebnih doklad na alkoholne pijače, so bili od takratne vlade primerno oškodovani.

Razdelil se je ta davek na zaprta mesta in odprte kraje. Med zaprta mesta se je po takratnem štetju prebivalstva štela tudi Ljubljana, katere prebivalci so morali plačati pri liniji užitninski davek od vseh za življenske potrebščine v mesto pripeljanih pridelkov, naj so bili isti njihova last ali ne, tako tudi od vina, vinskega mošta, sadjevca in mesa, čeravno so istega potem zopet na deželo prodali, kjer je bila užitnina veliko manjša. Da so se vinski trgovci rešili tega davka, so si postavili svoje kleti izven mesta.

V odprtih krajih, to je na deželi in v manjših mestih, so bili gostilničarji oproščeni predpisa, da bi morali plačati trošarino takoj pri vkletovanju, temveč je predpis, kateri postavno še ni razveljavljen, da se plača trošarina šele tedaj, ko jo gostilničar rabi, ozir. 24 in po nekaterih krajih 12 ur poprej. Tudi so v zakonu predvideni nekaki

predpisi radi odpisa trošarine, katere bomo pa h koncu članka navedli. Imeli so pa gostilničarji pravico, da so za gotovo pavšalno vsoto, katero so oddali glasom pogođbe s finančno oblastjo državni blagajni, bili oproščeni takozvane kontrole in javljanja davku podvrženih predmetov, katerih ugodnosti so se več ali manj posluževale pametne zadruge.

Pogodbe zakupa so trajale navadno po tri leta, vendar se je v prvem letu lahko ista obojestransko razveljavila, na kar se je razpisala nova licitacija, vendar so bile vselej poprej gostilničarske zadruge obveščene, če se hočejo poslužiti njim podeljene pravice, šele potem se je razpisala ofertalna licitacija in če pri isti ni bilo interesentov, je konečno prevzela kontrolo in pobiranje trošarine država sama v lastno režijo, katera pa ni trajala nikdar dalje, kot kvečjemu eno leto.

Na bivšem Kranjskem se je pa v kljub temu, da je imela deželna vlada trošarino v najemu, lahko posamezni gostilničar z gotovim zneskom odkupil, kateri se je mesečno oddajal; imele so pa tudi zadruge pravico, da so se pavšalno na 3 leta odkupile z gotovim zneskom, kar se je pa l. 1917. na bivšem Štajerskem uknilo, ker je takratni deželni odbor sklenil s finančno upravo pogodbo, da prevzame celo deželo v zakup ter plača vladi 10% od dohodkov. Pri tej priliki so bile gostilničarskim zadrugam odvzete njih stare pravice.

Leta 1917. je takratno vodstvo deželne vlade ozir. naklade v Gradcu razdelilo dacarje, kateri so se zavezali prevzeti na različne postaje, tako da je dobil vsak po 10 in več občin za popisovat in nadzorovat. Pripominjamo, da je bila v Sred. in Gor. Štajerskem pretežna večina gostilničarjev pavšalirana. Ker posamezni uradniki vsled preobloženega dela niso mogli nadzoro vanja točno izvrševati, so v Gradcu sklenili in dali posameznim dacarjem nalog, da smejo v oddaljenih krajih stanujoče gostilničarje pavšalirati na ta način, da se zavežejo pri vkletovanju plačati užitnino od vsake množine, katerokoli vkletijo. Ker je to, posebno oddaljenim gostilničarjem bilo po godu radi strogih predpisov, katere so imeli dacarji, so z veseljem sprejeli ta predlog, katerega so potem razširili. Ob enem se je izdala naredba, da mora vsak vinogradnik javiti svoj pridelek finančni oblasti, kar je danes seveda še poostreno. Hoteli so tudi vpeljati, da mora producent plačati trošarino, kar se pa ni v polnem obsegu doseglo, ker ima isti več ali manj v parlamentu svoje zastopnike.

Radi odpisa droži itd., katere se sedaj ne odpisujejo, govori uredba lahke kontrole na deželi sledeče:

Pri reviziji zalog od v popisu se nahajajoče množine odpiše trošarine prosto:

a) radi vsušenja, vretja ali v navzočnosti užitninskega uradnika pod-

vzeta izpraznitev ali manko pri pretakovanju, če se isto v resnici izkaže,

b) če se spremeni vino v jesih, kakor tudi drože,

c) če se proda čez 56 l v eni posodi iz kleti.

Odpis trošarine pri vinu itd. se da pod pogoji, če se v zgubo vzeta množina z ozirom na njeno kvaliteto tekočine, čas ležarine, vrsta posode in druge okolnosti strinjajo z vketovano množino ter v vsaki deželi različno določena množina, katero določi finančna deželna direkcija. Ta množina se ne sme prekoračiti. Ako se izkaže zguba na množini vsled izrednega slučaja in se zahteva davčno-užitninski odpis, se mora ta zguba takoj od užitnini podvržene osebe javiti na pristojno oblast, ali če je ista predaleč, občinskemu predstojniku, katerih dolžnost je, se takoj o resničnosti navedbe prepričati in zadevo urediti.

Na Štajerskem, Kranjskem in Primorju ne sme v normalnih razmerah presegati odpis od 1 hl vina 10 l in od čisto pretočenega vina 2'5 l, t. j. da se sme pri vsakem hektoltru vinskega mošta 10 litrov in od čisto pretočenega vina 2'5 litra odpisati. V slučaju pa, če se vinski mošt pretaka na čisto, se odpiše pa toliko, kolikor resnično manjka.

Pri ustanovitvi Jugoslavije je bil vsekakor prevzet zakon bivše Avstrije, radi tega se nam res čudno zdi, da mora danes gostilničar, ki dobi vino recimo po železnici, obdavčiti celo množino naenkrat, brez da bi se svoječasno določena množina odpisala.

Občni zbor Zveze gostilničarjev za slovensko Štajersko, Prekmurje in Mežiško dolino je na občnem zboru 2. svečana t. l. stavil na finančno delegacijo resolucijo, v kateri je prosil, da bi se trošarina postavila zopet na podlago v predvojnem času, na kar je dobil sledeči dopis:

Št. B. III. 332 ex 1923.

Zvezi gostilničarskih zadrug za slov. Štajersko, Prekmurje in Mež. dolino v Celju.

Na resolucijo z dne 5. maja 1923 št. 174, da naj bi se vino trošarinilo še le ob nastavljanju, se naslov opo-

zarja, da je pravilnik o trošarini na vino izdal g. minister za finance na podstavi finančnega zakona (Od kedaj obstoja ta zakon in kedaj je bil izdan? Pripominjamo, da dosedaj po obstoju štirih let še trošarinski zakon ni uveljavljen. Uredn.) za leto 1920/21 in da delegacija ni upravičena na tem postopku kaj spremeniti.

Ljubljana, 19. maja 1923.

(Podpis nečitljiv.)

Finančna uprava v Sloveniji in upravno sodišče v Celju.

I. Ustroj naših upravnih sodišč.

Z zakonom z dne 17. maja 1922. se je preosnoval do tedaj le za Srbijo poslujoči državni svet med drugim tudi s tem, da se je njegov delokrog razširil na celo kraljevino. Hkratu so se ustanovila upravna sodišča. Ker začne s 1. julijem t. l. tako upravno sodišče za Slovenijo poslovati v Celju, hočemo tu n kratko razmotrivati kakšno instančno razmerje bo med delegacijo ministrstva financ v Ljubljani in upravnim sodiščem v Celju.

V splošnem je bila delegacija, dokler so v Sloveniji izključno še veljali avstrijski zakoni, druga in zadnja finančna upravna inštanca. Le glede zemljarine in hišne razredarine je bila dopustna pritožba tudi na finančno ministrstvo. Izza ujedinjenja se je v tem oziru precej izpremenilo, posebno glede posrednih davkov, pri katerih pridejo sedaj kot zadnje inštanca v poštev: generalna direkcija posrednih davkov, uprava državnih monopolov ali finančni minister sam. Tudi zakon o državnem svetu in upravnih sodiščih vsebuje temeljna določila o instančnem postopku. Tako določa:

Čl. 1: da je državni svet vrhovno upravno sodišče;

Čl. 17: da državni svet določa:

a) o pritožbah zoper razsodbe upravnih sodišč in

b) o tožbah zoper ukaze in ministrske določbe v prvi in zadnji inštanca in končno

Čl. 18: da poedinec, čigar pravica ali v zakonu osnovan neposredni interes se

je kršil proti zakonitim aktom upravnega oblastva, ima pravico pritožbe samo na eno višje upravno oblastvo, proti čigar odločbi je dopustna pritožba na upravno sodišče.

S tem, da je v členu 18. omenjena pravica pritožbe le na eno višje upravno oblastvo, je odpravljena inštančna pot na ministrstvo glede zemljarine in hišne razredarine, dalje glede na zakon z dne 19. marca 1876. drž. zak. št. 28 za vse primere, v katerih zakoni ali naredbi ničesar ne odločajo o pravnih sredstvih sploh ali o instančni poti.

Ako torej vpoštevamo vsa sedaj veljavna zakonita določila, dobimo glede finančne uprave v Sloveniji (s Prekmurjem) o inštancah sledečo sliko:

A. Posredni davki.

1. Pristojbine, takse, veselčni davek.

1. O pristojbinah, taksah in pristojbinskem namestku je odločevala delegacija kot druga in zadnja inštanca. Izza dne 1. septembra 1921 je druga in zadnja inštanca generalna direkcija posrednih poreza v Beogradu in odločuje delegacija samo še o pritožbah, ki so bile vložene pred 1. septembrom 1921 zoper plačilne naloge, izdane tudi še pred 1. septembrom 1921.

2. Glede veselčnega davka, tar. post. 99 a kaznega in pristojbinskega zakona, naj gre za takso na vstopnice ali za pavšalno veselčno takso, odločuje o kaznih zaradi prestopkov delegacija ministrstva financ kot zadnja inštanca. Če pa gre za odmero pavšalne takse, ki jo izvršujejo davčni uradi, odloča preko finančnega okr. ravnateljstva v Ljubljani ali v Mariboru generalna direkcija posrednih poreza v Beogradu kot zadnja inštanca.

Potemtakem gredo tožbe proti odločbam delegacije na upravno sodišče v Celju, proti odločbam generalne direkcije posrednih poreza na državni svet v Beogradu.

2. Trošarina, monopoli, carina, dohodarstveni prestopki.

1. Glede trošarin je prva inštanca finančno okrajno ravnateljstvo v Ljubljani ali v Mariboru; o pritožbah odločuje generalna direkcija posrednih

poreza ali pa finančni minister sam. Proti tem odločbam je torej vložiti tožbo na državni svet.

Ker pa glede trošarin pridejo v poštev tudi občinske doklade in naklade in ker o tozadevnih pritožbah odločuje delegacija ministrstva financ v Ljubljani, se mora eventualna tožba proti odločbi delegacije vložiti samo na upravno sodišče v Celju.

2. V zadevah monopolov je prva inštanca monopolna direkcija (tobačna tovarna) v Ljubljani, kot druga inštanca pride v poštev Uprava državnih monopolov v Beogradu ali pa finančni minister sam. Če je odločil minister, gre tožba na drž. svet. Drugače jo je vložiti na upravno sodišče. Začasno pa odloča kot druga inštanca še delegacija ministrstva financ v Ljubljani in je torej, dokler se pristojnost v monopolnih zadevah definitivno ne uredi, proti odločbam delegacije dopustna pritožba na upravno sodišče v Celju.

3. V carinskih zadevah gre inštančna pot na ministrstvo financ in potemtakem nadaljna tožba na državni svet v Beogradu.

4. Za dohodarstvene prestopke je pristojno v I. inštanci dohodarstveno okrajno sodišče v Ljubljani oziroma v Mariboru. V manjših zadevah, kakor n. pr. pri monopolih glede tobaka in soli, če ne obsega predmet prestopka 869 ozir. 225 kg, in pri pristojbinah, ako gre za zatajbo kupnine in prikrajšana pristojbina ne presega 30 K, sodi fin. okrajno ravnateljstvo samo, to pa le tedaj, ako ne namerava izreči denarne kazni nad 200 K. Kot druga inštanca pride v poštev višje dohodarstveno sodišče v Ljubljani, v omenjenih manjših zadevah, o katerih je sodilo finančno okrajno ravnateljstvo, pa Ljubljanska delegacija min. financ.

Nastane sedaj vprašanje, kdo naj odločuje o pritožbah proti razsodbam višjega dohodarstvenega sodišča ozir. delegacije? Ker srbsko in ogrsko zakonodajstvo ne poznata dohodarstvenega sodstva, tako da to sodstvo obstoji samo v Sloveniji in Dalmaciji, veljajo za njega še vedno določila avstrijskega dohodarstveno-kazenskega zakona in ker avstrijski zakon o upravnem sodišču z dne 22. oktobra 1875,

drž. zak. št. 36 ex 1876, izključuje v § 3 lit. h dohodarstveno sodstvo iz kompetence upravnega sodišča, bi bile torej nadaljne tožbe na upravno sodišče v Celje nedopustne. Na drugi strani pa statuirajo zopet člen 19. našega zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih, da tožba na upravno sodišče in na državni svet ni dopustna v stvareh, ki spadajo v pristojnost rednih sodišč. To določbo najdemo tudi v § 3 sub lit. a gori citiranega zakona o avstrijskem upravnem sodišču, in ker citirani zakon vrhu tega, kakor že gori navedeno, v § 3 sub lit. h izrecno izključuje iz kompetence upravnega sodišča dohodarstveno sodstvo, kar bi bilo nepotrebno, ako bi se smatralo tudi dohodarstveno sodstvo za redno sodstvo, se mora sklepati, da dohodarstvena sodišča ne spadajo med redna sodišča in da niso per analogiam nič drugega, kakor na primer kazenski senati glede osebnih davkov po zakonu z dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220 tako ravno imenovani senati kakor tudi dohodarstvena sodišča so sestavljena iz sodnikov in finančnih uradnikov-pravnikov, ki jim predseduje finančni uradnik oziroma predsednik višjega deželnega sodišča. Ker se proti razsodbi kazenskega senata v pogledu neposrednih osebnih davkov obsojena stranka lahko pritoži na upravno sodišče, ne bi bilo pravično, ako bi se končalo z izrekom višjega deželnega sodišča nadaljnje sodstvo in to tembolj, ker spadajo vsi dohodarstveni prestopki, za katere je po zakonu predvidena kazen po 6000 kron, že v kompetenco višjega dohodarstvenega sodišča, kakor je bilo prej, ravno v teh važnih primerih prva in ob enem zadnja inštanca. Že čut pravičnosti diktira še nadaljni pravni lek, in ta naj je upravno sodišče ali državni svet. Vsaj gre ves naš ustroj pravnih lekov do državnega sveta, to je na zadnjo inštanco.

Wladni načrt zakona o neposrednih davkih.

(Po „Trgovskem Listu“.)

Po vesteh, ki so krožile začetkom tega meseca o namerah g. finančnega

ministra po dnevnem časopisju, se prvotni načrt zakona o neposrednih davkih v ministrstvu predeluje in bo nekaj malega izpremenjen. Hkrati je gospod finančni minister poudarjal, da je potreba poleg izenačenja davčnih zakonov na novo obdačiti tudi one, ki lahko plačajo, češ, da je takih v naši državi še mnogo. Slovenije pri tem gospod finančni minister gotovo ni mogel imeti v mislih, saj smo v Sloveniji v prvih sedmih mesecih tekočega proračunskega leta plačali okoli 70 milijonov Din le direktnih davkov, daleč preko svote, katero je pričakovala finančna uprava. Zato smo v Sloveniji, kjer se davki spričo brezhibnega priredbenega aparata odmerjajo in pobirajo že sedaj preko davčne moči posameznih pridobitnih skupin, interesirani na tem, da čim preje izvemo, kaj gospod finančni minister namerava in kje hoče najti v Sloveniji liste, „ki lahko plačajo“.

Pričakujemo, da bo g. finančni minister pravočasno dal priliko interesentom v Sloveniji, da se izjavijo o njegovih namerah.

Alkohol že v starem Egiptu.

(Odgovor dopisniku na napad proti alkoholizmu v „Novi Dobi“ 5. t. m.)

Ne samo današnji narodi, ampak tudi stari Egipčani so izredno ljubili „opojne“ pijače. Toda pri njih je bilo to nekoliko drugače kakor danes; varili so peneč ječmenov sok in imeli so svoje pivnice, v katerih je bilo prav veselo. Tudi nežni spol je rad prebival med gosti in ni zaostajal za moškimi. Manjkala tudi ni politika. Politične razprave iz starega Egipta so se nam še do danes ohranile. Večinoma se je šlo za revolucije proti kralju v prid kakemu sorodniku, pri katerem so bile največkrat žene egipčanskih faraonov udeležene.

Egipčani so poznali štiri vrste piva, tako, da si je lahko vsakdo izvolil, kar mu je najbolj ugajalo.

Poznali so tudi različna vina — celo črno vino. To, kar mi imenujemo „južno vino“, je bilo znano tudi pri Egipčanih, toda pod imenom „severno vino“, kar je bilo popolnoma pravilno

kajti dežela črne zemlje leži še južnejše kakor domovina naših južnih vin. Ako so imeli še opojnejše pijače n. pr. žganje iz palm, to ni znano.

Zadružna poročila.

Nabava zadružnih tiskovin.

Mnoge zadruga poprašujejo po zadružnih tiskovinah, ki jih sedaj skoro nikjer ni dobiti ali pa je cena lako visoka, da je zadruga ne zmorejo. Obrtnozadružno nadzorništvo v Celju je v vseh slučajih, v katerih so se zadruga obrnile po nasvele, s svojim posredovanjem pripomoglo posameznim organizacijam do najcenejših tiskovin. V zadnjem času si je zaradi premnogih popraševanj oskrbelo obrtnozadružno nadzorništvo več iztisov vzornih zadružnih pravil, ki se lahko nabavijo za ceno po Din 2.— za izvod in so zelo praktično urejena, tako da jih vsaka zadruga brez mnogega truda in stroškov lahko porabi za vse svoje člane. Isti urad ima na razpolago tudi plačilne naloge za zadružne (gremijalne) letne doklade in naložene denarne globe. Opozarjamo vse zadruga na priliko, da si oskrbe omenjene tiskovine čimprej. Dopisi obrtnozadružnemu nadzorništvu v zadružnih zadevah so prosti poštnine.

Št. Jurij ob juž. žel. Konečno je prišla naša zadruga v življenje, katera je bila sedaj samo na papirju; že pred tremi leti smo isto želeli obnoviti in v življenje spraviti, pa ni šlo, ker so bile vedne pritožbe zoper volitve; tudi proti občnemu zboru, kateri se je vršil dne 2. dec. 1922, vendar je okr. glavarstvo v Celju z odlokom z dne 40. 4. 1923 št. 91/3 obrt. volitve potrdilo.

Vsled tega je že bila seja dne 2. 6. 1923, katera je storila za svojo organizacijo važne sklepe in te vloge že razposlala.

Opomba uredništva: Javite zvezi gostilničarjev za Slov. Štaj. Prekm. in Mež. dol. občni zbor, katerega ste dolžni glasom zadr. pravil sklicati, nadaljne potrebe in dolžnosti se razjasnijo.

Ormož. Dne 3. tm. se je vršilo v „Hotelu Bauer“ pod predsedstvom g. Antona Golenko zborovanje gostilničarjev ormoškega okraja. Zborovanja se je udeležilo lepo število najzavednejših gostilničarjev iz okolišev vseh štirih obstoječih kolektivnih zadrug (Mihalovci, Ormož, Središče in Vel. Nedelja), v katerih je bila doslej včlanjena tudi gostilničarska stroka. Po kratkem predavanju obrtnozadružnega nadzornika komisarja Založnika iz Celja je bilo soglasno sklenjeno

ustanoviti gostilničarsko obrtno zadrugo v Ormožu za ves sodni okraj ormoški in se je z malimi dopolnitvami sprejel predloženi načrt zadružnih pravil. V pripravljalni odbor so izvoljeni gg. Anton Golenko od Sv. Miklavža kot predsednik, Jakob Dogša iz Ormoža in Franc Horvat iz Središča kot člana, Franc Zabavnik iz Ormoža kot tajnik. V imenu „Zveze gostilničarskih zadrug v Celju“ je zbor pozdravil navzoči tajnik g. Anton Štern, ki je obširneje naglašal velik pomen strokovnih zveznih organizacij za uspešno delovanje zadrug in razvoj obrtništva. Sklenil se je tudi v pravih pristop k „Zvezi gostilničarskih zadrug za Slov. Štajersko, Prekmurje in Mežiško dolino“. Da je do ustanovitve strokovne zadruga prišlo tudi v ormoškem okraju, je posledica prepričanja, da gostilničarska stroka, katera v sedanjih težkih časih bolj kakor kdaj poprej nujno potrebuje močne zaščite v dobrih organizacijah, v kolektivnih zadrugah že zbog njihovega nerodnega ustroja nima primerne zaslombe. Vzgledu ormoškega okraja naj bi sledili v kratkem še vsi ostali sodni okraji, v katerih gostilničarstvo ni strokovno organizirano, kakor Murska Sobota, Šmarje, Kozje, Brežice, potem pa združimo vse te zadruga v svojo strokovno zadružno zvezo, katera bo delovala s tem večjim uspehom, čim več nas bo z njo sodelovalo in čim več pobude bo od nas imela. Vsi gostilničarji brez izjeme pa si naročimo svoje strokovno glasilo „Gostilničarski List“, ki zastopa edino naše interese.

Gornja Radgona. Dne 24. maja se je vršil občni zbor gostilničarjev, mesarjev in trgovcev s poljskimi pridelki s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva; 2. Volitev novega odbora; 3. Slučajnosti — Ob 11. uri otvori načelnik gosp. Janko Čirič zborovanje ter predstavi navzočim zborovalcem Zveznega tajnika, gosp. Sterna iz Celja, kateri pozdravi zborovalce v imenu Zveze gostilničarjev za slov. Štajersko, Prekmurje in Mežiško dolino, nakar poda načelnik zadruga poročilo svojega delovanja ter ob enem omeni, da je prevzel blagajno s 96 vin. premoženja. Današnje stanje blagajne znaša 848 Din 99 p kljub temu, da ni noben član zadruga plačeval nikakega letnega prispevka. Pristopilo je na novo 64 članov, večinoma gostilničarjev. Iz poročila je nadalje razvidno, da je načelnik opravljal tudi tajniške posle in sicer brezplačno, da, še celo poštnino in potrebni pisarniški material je iz svojega zalagal, za kar mu občni zbor izreče iskreno zahvalo ter mu poda

absolutorij. Pri drugi točki »Volitev« so bili soglasno izvoljeni v odbor sledeči gospodje: Janko Čirič, gostilničar in kavarnar v Gornji Radgoni, načelnik; Horvat Rudolf, gostilničar in trg. z dež. pridelki v Kapeli, podnačelnik; odborniki: Domajnko Mat., gostilničar in mesar v Št. Jurju ob Ščavnici, Razlag Franc, gostilničar v Radincih, Slogovič Anton, gostilničar v Ivancih, Vaupotič Ivan, gostilničar in mesar v v Gornji Radgoni, Kern Vincenc, gostilničar in mesar v Gornji Radgoni, Režonja St., trg., Vratnja vas. Namestnika: Horvat Albert, gostilničar v Gornji Radgoni, Karbaš Jakob, trgovec v Gornji Radgoni. — Po volitvah poda načelnik besedo tajniku Zveze gostilničarjev iz Celja, ki v jednatih besedah razloži pomen zadružništva in pristopa zadruga k Zvezi gostilničarjev. Tozadevni predlog je bil soglasno sprejet. Da ne bo zadruga brez premoženja ter da se lahko zdržuje tajnika, se soglasno sklene pobirati od vsakega člana 30 dinarjev letno, od katerih se plača Zvezi v Celje po 20 Din od člana, za kar dobivajo vsi člani brezplačno »Gost. list«, ki izhaja mesečno ter zastopa koristi gostilničarjev. Nadalje se je sklenilo, da se vsakega odbornika, ki se brez vzroka ne udeleži seje, kaznuje z globo 10 dinarjev, koja vsota se steka v blagajno III. skupine. Zadruga se tudi obrne na okr. glavarstvo, da uradno iztirja letno članarino od udov kakor tudi eventuelne globe od kaznovanih članov. Finančnemu ministru se pošlje resolucija, da ne prestavi carinarne v Ljutomer, temveč jo pusti na sedanjem mestu v Gornji Radgoni, ker bi v nasprotnem slučaju bilo prebivalstvo močno oškodovano. Grof Korinski zida na hribu pri svojem gradu klavnico, proti kateri stavbi protestira III. skupina obrtne zadruga v Gornji Radgoni radi pitne vode, ki izvira na istem hribu. Nadalje se pritožujejo nekateri zborovalci radi dovoljenja vinotoča posestnikom, kateri ne točijo svojega pridelka tam, kjer ga pridelajo, ampak ga ali zvozijo domov kot vino ali pa že v jeseni kot grozdje ter ga doma prešajo in prodajajo kot domači pridelek. Pristojne oblasti se naprošajo, da so s podeljevanjem pravic vinotoča bolj previdne ter naj se tozadevno informirajo poprej pri gostiln. zadrugah, predno izdajo dovoljenje vinotoča pod vejo, da se prepreči zloraba zakona. — Trgovci z deželnimi pridelki se pritožujejo, da imajo nekateri trgovci samo javljene osebe, ktere brez obrta izvršujejo na njih ime obrt, vendar na lastne stroške ozir. z lastnim kapitalom; prosi se tozadevne odpomoči. Gostilničarji iz Apač se pri-

tožujejo radi tihotapcev, ki dražijo blago po Jugoslaviji ter ga spravljajo čez mejo. Trebalo bi večje pozornosti ter nastavitve domačih ljudi na mejo, katerim so razmere znane. Kar je članov nemške narodnosti in ne večših slovenskega jezika, prosijo, ako bi bilo mogoče pri posebno važnih stvarih dati »Gost. listu« tudi nemško prilogo; pozdravljajo pristop k Zvezi gostilničarjev za Slov. Štajersko, Prekmurje in Mežiško dolino v Celju. — Ker se nihče več ne oglasi k besedi, zaključim predsednik zborovanje ob 3. uri popoldne ter se zahvali za obilno udeležbo in izroča pozdrave načelstvu Zveze v Celju; posebno se še zahvaljuje načelstvu, da je poslalo tajnika kot poročevalca tako daleč.

Dolnja Lendava. V Prekmurju se je razpaslo v zadnjem času siino trgovanje z vinom in pivom v zaprtih posodah, posebno od časa, kar je bila ukinjena naredba, da smejo dobiti to dovoljenje samo izučeni trgovci. Tako se dogaja, da prosijo za to trgovino ljudje, ki nimajo ne trgovine, ne skladišča in sploh nobenih prostorov za skladičenje in prodajanje alkoholnih pijač v zaprtih posodah. Tako shranjujejo steklenice mnogokrat v spalnih sobah, v kuki umazani kuhinji in drugih nesnažnih in neprimernih prostorih. Premnoge take prodajalne dajejo samo priliko za pijančevanje in nedovoljeno izvrševanje gostilničarske obrti, ker je kontrola teh skritih malih prodajal po orožništvu nemogoča, tako se godi, da se pije v večjih in manjših krajih po dvoriščih, vrtih in stanovanjih več kakor v gostilnah. Tako pijančevanje je gostilničarjem, kakor tudi državi na veliki kvar in ne dela ne gostilničarjem in ne državi časti.

Opomba ur.: Tudi tem nedostatkom se bode s časom odpomoglo, za čemur stremi zveza gostilničarjev, vendar je prva in najbolj nujna potreba, da so vse zadruge kot ena večarijene pri Zvezi gostilničarjev za Slov. Štajersko, Prekmurje in Mež. dolino v Celju. Sloga jači, nesloga tlači.

Opozorjamo na današnji inserat tvrdke Teharska lesna industrija, ki je bila za svoje solidne izdelke (stole) na mariborski razstavi odlikovana s srebrno kolajno.

Okrožnico zavarovalne družbe L' Union, katera je ustanovila z novim letom v Celju Glavno zastopstvo, prilagamo današnji številki, ter jo cenjenim čitateljem Gostilničarskega lista najtopleje priporočamo.

**PRIPOROČAJO SE TVRDKI, KATERE
INSERIRAJO V NAŠEM LISTU.**

Vstopnice

kakoršne so predpisane, ima v zalogi

Zvezna tiskarna.

**TRGOVCI, OBRTRNIKI, INSERIRAJTE
V »GOSTILNIČARSKEM LISTU«, KER
IMAJO NAŠI INSERATI NAJVEČ
USPEHA.**

Odkod vinska trta?

Zgodovina vinske trte je jako zanimiva. Vinska trta je ena najstarejših kulturnih rastlin. Njena domovina je na vzhodu v deželah med Kavkazom in gorovjem Hindukuš v Aziji. Še danes uspeva vinska trta na južnem pobočju Kavkaza v taki obilici, da se vsakdo čudi. V gozdih se trta ovija dreves do najvišjih vrhov in jeseni je vsa pokrita s krasnimi grozdi. Najdejo se tam trte, ki so stoletja stare, njih debla pa imajo premer preko 1. metra, tako, da jih trije moški komaj obsežejo. Po zgodbah je oče Noa nasadil prve vinograde na gori Ararat, kjer prebivajo danes armenski menihi, ki trdijo, da so velikanske trte še iz one dobe. Najbrže je to prefirano, resnično pa je, da se tam nahaja mnogo trt, katerih starost dosega 1000 let. Kakor trte, tako so tudi grozdi v onih krajih velikanski; posamezni grozdi tehtajo 5 do 7 kg.

Po Feničanih, ki so povsod po svojih kolonijah razširjali kulturo, je prišla trta tudi v Grčijo in pozneje v Italijo. V teh deželah je trta izvrstno uspevala. Gojili so jo tudi kot ovijalko na raznih drevesih, zlasti jelša je najljubše drevo vinski trti. V Kampaniji in Toskaniji v Italiji se nahajajo trte izrednega obsega. V botaničnem vrtu v Pizi pa stoji, od viharja odlomljeno deblo trte, ki meri en meter v obsegu. Taka debela svoj čas niso bila redka, les se je celo porabil v mizarstvu; tako so n. pr. vrata katedrale v Raveni iz vinskega lesa.

Ko si je Julij Cezar pridobil Galijo, je nasadil tudi tam vinsko trto, kjer je bordoško vino kmalu zaslovelo. Cesar Probus pa je leta 280. po Kr.

nasadil prve vinograde ob Renu in Mozli s francoskimi trtami. Z razširjanjem krščanstva se je vinoreja čimdalje bolj gojila. Menihi, posebno benediktinci in cistercienci so gojili skrbno trto, samostanska vina so bila znana pod imenom „Vinum theologicum“. Tudi Karel Veliki se je zanimal za vinorejo, nasadil je ob Renu pri Ingelheimu prav obširne vinograde.

Dasiravno se je v Ameriki našla v obilni množini divja trta, iz katere pa se ni dalo napraviti pitno vino, je bil ves trud, evropsko trto tam udomačiti, zaman.

Trte so se posušile, kar se je izpočetka pripisovalo podnebjju, pozneje pa ugotovilo, da je temu kriva povsod razširjena trtna uš. Amerikanski vinogradniki so slednjič sklenili, da poizkusijo kultivirati divjo trto, kar se jim je, po neizrečenem trudu, sijajno posrečilo, kajti divja trta je za trtno uš nedovzelna. Odsihdob se vinarstvo v Ameriki množi od leta do leta. Glavni vinski kraji so sedaj tam Kalifornija in dežele ob reki Ohio, kateri so, podobno Podonavju, daleč naokoli obdani od vinske trte.

Največja trta, katere starost je natančno znana, se nahaja v nekem vrtu pri Londonu. Ta trta se je nasadila leta 1768.; pokriva sedaj cvetličnjak, ki meri 25 m dolžine in 12 m širine, mladike izredno debelega debela merijo 30 m; rode letno dva do tri lisoč grozdov.

Jako interesantno je dejstvo, da nam vinska trta dokazuje, da se povprečna temperatura zemlje v teku tritisoč let ni izpremenila.

Poslušajte!

Naznanja se Vam, da kupite **sukno, volno, cefir, platno, hlačvino, modrovino** ter sploh vso **manufakturno robo** in **perilo** za gostilne radi velikanskega in direktnega importa najceneje v

Veletgovini R. Stermecki, Celje.

Ilustrovani cenik zastoj.

IZBORNA DALMATINSKA
VINA

nudi v vsaki množini

I. P. MATKOVIĆ
CELJE, GLAVNI TRG 1

Urar in juvelir
Anton Lečnik
Celje, Glavni trg št. 4
(preje Pacchiaffo)

Prepričajte se,

da kupite po zelo ugodnih cenah vsakovrstno sukno, blago za perilo, krojaške potrebščine, izvrstno delane gumi-plašče, usnjate suknje, obleke za gospode in dečke i. t. d. pri tvrdki

Ivan Mastnak

Celje, Kralja Petra cesta šte. 15.

Nafakarji in nafakarice dobijo

➡ **5% popusta.** ➡

GOSTILNIČARJI!

POZOR!

POZOR!

IVAN NARAKS

najstarejše podjetje

IZDELOVANJA SODAVICE IN POKALIC

LOŽNICA PRI ŽALCU

se priporoča cenj.
gg. gostilničarjem.
Postrežba točna!
Cene solidne!

Stole

priporoča
po ugodni
ceni
navadne
in boljše.

Posebno
ugodno se
proda večja
partija
sklopnih
stolov.

Teharska lesna industrija

Teharje, pošta in postaja štore.

Zavarovalna družba
„L' UNION“
 v PARIZU

ustanovljena leta 1828 za požar
 in leta 1829 za življenje.

Kapital na požar 20,000.000 Fr.
 Rezerva 62,000.000 Fr.
 Kapital na življenje 10,000.000 Fr.
 Rezerva 262,000.000 Fr.

Prevzame vsa tozadevna zavarovanja.

Gen. zastopi: Ljubljana,
 Celje, Maribor.

Sprejmejo se spretni akviziterji.

Natančnejša pojasnila daje **Inspektorat**,
 Celje, Gosposka ulica št. 26, I nadstr.

Sklopni stoli

(Klappsessel) in **grablje**
 se dobijo v

tovarni parketov

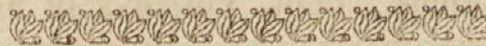
Sv. Peter v Sav. dolini.

Delniška pivovarna Laško

priporoča

svoje priznано najboljše izdelke:

**Marčno, Dvojno marčno,
 Eksportni ležak in Porter**

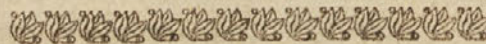
Priporoča se

Krajnc Franc

frizer za
 dame in
 gospode.

Celje, Glavni trg št. 18.

za **VINA**

potrebne poprave ali olepšave vpo-
 rabljajte: želatino, coignet, tanin, ribji
 mehur, natrijev bisulfit, eponit, vinsko
 kislino, kalcijev karbonat. Za barvanje
 z anilinskimi, strupa prostimi barvami.
 Gostilniške prostore desinificirajte z
 lysolom, lysolinom, lysoforminom, for-
 malinom, klorovim apnom i. t. d. Vsa
 ta sredstva dobite vedno najceneje v

drogeriji „SANITAS“

CELJE.

Otvoritev.

Cenjenemu občinstvu si dovoljujem naznanjati, da sem **otvoril** na **Kralja
 Petra cesti števil. 33 v Celju** na novo urejeno **moderno**

parno pekarno

ter se bom potrudil slav. občinstvu postreči z prvovrstnim pecivom. Pečem tudi
luksuzno pecivo.

Za obilen obisk se priporoča

Jakob Lopan, pekovski mojster.

Pivovarna TOMAŽ GÖTZ v Mariboru

priporoča svoje kot izborno priznано

marčno pivo **== Bock - pivo**

v sodčkih in steklenicah

Pivovarna „UNION“ v Ljubljani

priporoča svoje izborne izdelke, kakor:

**dvojno marčno
pivo**

v sodčkih in steklenicah

**črno Herkules-
pivo**

v sodčkih in steklenicah

Glavne zaloge: Celje, Poljčane in Varaždin.

= Novo urejena pekarna =

Franc Lesjak

Celje—Breg, pri kapucinskem samostanu

= priporoča vsakovrstno pecivo najboljše vrste =

Izvrstno haloško staro in novo vino

Lastni pridelek!

Lastni pridelek!

proda KAROL WESSELY, PTUJ, Ljutomerska cesta št. 15

Kupujem vse vrste prazne steklenice po najvišji ceni.

Priporočam
salame, sardine,
sardele, sir, pol-
ementalski in tra-
pistovski, čajno
maslo, fino namizno

Karol Loibner, Celje

trg. specerije in delikates „Pri Zvoncu“

in bučno olje, več
vrst riža, kavo,
žgano in surovo,
razne likerje, rum,
slivovko in konjak

Prva hrvatska štedionica podružnica Celje

Ustanovljena 1. 1846.

Aleksandrova ulica.

Delniška glavnica
K 200.000.000.—

Vloge K 2.000.000.000

CENTRALA V ZAGREBU.

Rezervni zaklad nad
K 135.000.000.—

Prejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun. — Eskomptira menice in devize. — Prejema v inkaso tu- in inozemske menice in čeke. — Izdaja $4\frac{1}{2}\%$ ne zastavnice in $4\frac{1}{2}\%$ ne obveznice, ki so davka proste, pupilarno varne in imajo jamstveno sposobnost. Kupuje in prodaja valute in devize.

PODRUŽNICE: Beograd, Bielovar, Brod n. S., Celje, Cirkvenica, Čakovec, Daruvar, Delnice, Djakovo, Gjurjevac, Ilok, Karlovac, Krajevica, Križevci, Maribor, Mitrovica, Nova Gradiška, Novi Sad, Ogulin, Osijek g. grad, Požega, Rijeka, Senj, Sisak, Skoplje, Subotica, Sušak, Sv. Ivan Zelina, Varaždin, Vel. Gorica, Vinkovci, Virovitica, Vukovar, Zagreb ulica 117, Zemun.
EKSPOZITURE: Osijek g. grad, Vinica.

Izdaja čeke in kreditna pisma in pre-
skrbuje izplačila na temelju akrediti-
vov na vsa tu- in inozemska mesta.
Daje kredite v razni obliki. **Izvršuje**
vse borzne naloge točno in kulantno.
Posreduje pri nakazilih iz Amerike
v tuzemstvo.

Najfinejša žganja:
slivovka, tropinovec,
brinjevec, droženka
in medicinalni konjak

se dobi

v parni veležganjarni
Robert Diehl
CELJE Dolgopolje št. 6 CELJE
Zajamčeno pristni destilati!

!Ustanovljeno leta 1910
Dolgoletna garancija!

KAMENIT
TOVARNA UMETNEGA
ŠKRILJA IN
ELEKTRARNA
DRUŽBA
Z.O.Z.

LA ŠKO
Slovenija

Najstarejša tovarna v
!!! Jugoslaviji !!!

1 m² tehta 11 do 13 kg

Cenejši kakor vsako
drugo kritje

Azbestno cementni škrilj.

Proračuni in obiski
brezplačno.

Proračuni in obiski
brezplačno.

☺☺☺ **HOTEL „UNION“ CELJE** ☺☺☺

Vsem mojim cenjenim gostom naznanjam, da prireja v mojem restavrantu prvovrstna
DUNAJSKA SALONSKA GODBA

na vse nedelje in praznike od 10. do 12. ure dopoldne v mali dvorani

JUTRANJI KONCERT.

Ista godba igra vsaki dan v restavraciji od pol 8. do 11. ure zvečer. Ob nedeljah do 1. ure ponoči.

Ob tej priliki točim znani ležak pivovarne Laško in najboljša sortirana vina iz
 kleti Florjana Gajšeka v Loki pri Zusmu in Fr. Potočnika v Rogaški Slatini.

Zdraviliško restavracijo v Rogaški Slatini

sem otvoril 14. maja. Za obilen obisk tu in tam ter z zagotovitvijo, da bodem cenjenim
 gostom nudil najboljše iz svoje kuhinje, vabim vljudno

MILAN MARTINOVIC.

CELJSKA POSOJILNICA

Stanje hranilnih vlog **Nar. dom (na oglu v pritličju)** Stanje hranilnih vlog
 čez K 70,000,000'— čez K 70,000,000'—

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje od 1. januarja 1923 naprej po 5% brez odpovedi, 5½% do 6% z odpovedjo, večje stalne naložbe in naložbe denarnih zavodov po dogovoru.

Obavlja vse denarne, kreditne in posojilne transakcije najkulantneje.